DEN RØDE KRIG

Ungsocialistisk Organ

Nr. 2.	15 Øre pr. Nr. I Udlandet 20 Øre.	Februar 1920.	200 Øre aarlig. I Provinsen 225 Øre.	3. Aargang.

Vel mødt igen!

Af Andreas Fritzner.

Det er mig en stor Fornøjelse atter at komme i Forbindelse med „*Den røde Krig*"s Læsere.

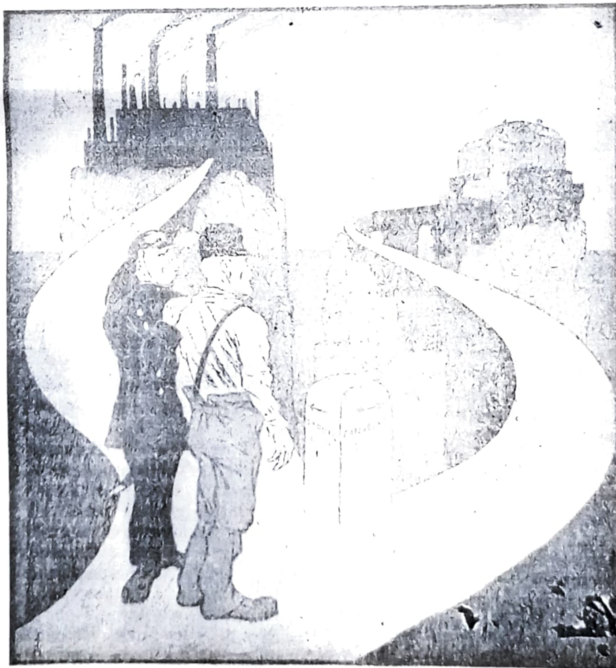
Det Omraade, hvor en „politisk Forbryder" stærkest bliver ramt af et Fængselsophold, er, at han bliver tvunget til aandelig Uvirksomhed. Til en vis Grad da. Ganske vist har man ikke endnu opfundet et System, hvormed man kan fængsle den menneskelige Tanke; men naar man stadig skal være alene med sine Tanker, ja end ikke har Midler til at fæstne dem paa Papiret, falder man hen i en aandelig Vegeteren. Hjernens vigtigste Beskæftigelse bliver at holde Regnskab med Dagene og Timerne, der er igen til Løsladelsen.

Man bliver i højeste Grad aandelig ugidelig under et Ophold i et dansk „Forbedringshus", selv det, der i Begyndelsen var mest oplivende, Sprogundervisningen f. Eks., bliver tilsidst til en hel Plage, og man maatte tvinge sig selv til i Fritiden at læse paa den ugentlige „Lektie" i Stedet for at smide sig paa Gulvet saa lang man var og sove Tiden bort.

Der er aldeles ingen Tvivl om, at et Fængselsophold i en dansk Straffeanstalt er en langt haardere Straf for en „politisk Forbryder" end for en almindelig ditto. I al Almindelighed har Flertallet af Forbryderne jo ikke de stærke sociale Interesser som de Revolutionære, saa deres Afspærring fra Omverdenen medfølges jo ikke af denne stærke og levende Uro over, hvordan det gaar ude i Livet. De har ikke en Livssag at kæmpe for, et Arbejde de forlader og savner haardt i den Tid de er indespærret.

Derfor er det med en egen Glæde, man igen griber Pennen for at skrive sin første Artikel.

Lad mig først sige et Par Ord om den Sag, vi blev dømt for: „Mødet paa Grønttorvet". Ganske vist ved jeg, at det i og for sig ikke saa meget var „Mødet paa Grønttorvet" vi blev dømt for, den egentlige Aarsag var, at vi var revolutionære Socialister, og Regeringen ønskede at slaa vor Bevægelse ned, og „Retten" fandt saa i „Mødet paa Grønttorvet" og dets Efterveer, en kærkommen Lejlighed til at holde saa mange af os indespærrede saa længe som muligt, og viste herved igen, at al juridisk „Ret" kun er en Afspejling af de herskendes Magt.

De to Veje!

Om selve Assessoren, der særligt havde med os at gøre, kan man bruge den samme Vending som Krapotkin bruger i „En Anarkists Erindringer" om en Fængselslæge, at han er bedst tjent med, at der tales saa lidt om ham som muligt.

Men tilbage til Grønttorvsmødet. Hvorfor endte det, som det gjorde? Vel véd jeg, at den største Skyld har den unge Politiassistent, som fuldstændig tabte Hovedet, da han saa Sporvognsstandsningerne og beordrede sine Betjente til at hugge ind paa Mængden.

Ligeledes bærer „Social-Demokraten" ogsaa sin Part af Skylden paa Grund af sin Provokatørvirksomhed i Dagene omkring Mødet.

Men vi maa ikke være blinde for, at vi ogsaa bærer en Del af Skylden selv.

Jeg personlig vil ialfald ikke sige mig fri i den Retning.

Lad os engang se, hvad der var Aarsagen til, at Strejken ikke fik det Omfang, som vi havde ventet og som Afstemningerne i en Del Fagforeninger gav os Grund til at naabe.

Først og fremmest tror jeg, at en Del af de Folk, som stemte for den af „Fagoppositionen" foreslaaede Resolution, ikke har vidst, hvad de stemte for. Det er maaske haardt at maatte indrømme det; men værre er det, hvis man ikke har Mod til at se Sandheden i Øjnene og deraf drage Lære for Fremtiden. Alle os, der har taget Del i den revolutionære Bevægelse, véd jo af Erfaring, at den socialdemokratiske Ledelse af Arbejderbevægelsen i den sidste Menneskealder har ført det dertil, at store Dele af Arbejderklassen har tabt Interessen for det, der skulde være deres Livssag: den økonomiske Kamporganisation. De staar i Fagforeningen, fordi alle andre gør det; de møder, omend til Tider lidt sparsomt, til Generalfor-

samlingerne af samme Aarsag, og de rækker Haanden i Vejret til en Afstemning, naar de har forvisset sig om, at deres Sidemand gør det samme. Uselvstændigheden er Kendetegnet paa den socialdemokratiske Arbejder, og selv om denne Uselvstændighed er Aarsagen til, at vi har faaet vedtaget en Del af vore Forslag rundt omkring i Fagforeningerne — og ligeledes skyldes vel nogle Formandsvalg i syndikalistisk Retning den samme Aarsag — saa maa vi alligevel betragte denne Uselvstændighed som et stort Onde, som det i første Linie gælder at rydde bort.

Vor største Fejl og den egentlige Aarsag til, at Strejken nærmest blev en Fiasko, var, at vi havde forsømt det socialistiske Oplysningsarbejde, uden hvilket enhver revolutionær Arbejderbevægelse vil løbe ud i Sandet.

De Sejre vi havde vundet i adskillige af vore største Fagforeninger, skyldes mere de socialdemokratiske Lederes Fejlgreb og deres Uforstand overfor Tidens revolutionære Strømninger end den skyldes en bevidst revolutionær Aand blandt Arbejderne. Vore Sejre var for letkøbte. Nogle Afstemninger og Formandsvalg var gaaet os til Hovedet, saa at vi ikke kunde se, at et er at faa vedtaget et Forslag; men et andet at faa dem, der vedtager dette Forslag til at forstaa Betydningen og Rækkevidden af Forslaget.

Kan vi af hele denne Sag drage den Lære at vi lader det socialistiske Oplysningsarbejde følges sideordnet med vort mere organisatoriske Arbejde indenfor Fagforeningerne; eller med andre Ord, at vi indser at den ungsocialistiske Bevægelse er ligesaa vigtig som den syndikalistiske, ja saa har vi faaet en gavnlig Lære, som forhaabentlig vil vise sig i at det næste alvorlige Basketag vi skal tage med det Bestaaende og alle dets Hjælpere, vil falde mere ud til vor Fordel end „Mødet paa Grønttorvet".

Lad os saa lægge Haanden paa Værket.

Vi har ingen Tid at spilde.

Rodondet er Ejendomsretten, Ejendomsretten er kun Midlet til at nyde andres Arbejde. Ejendommen er det, som ikke er vort, men hører andre til. Manden kalder sin Hustru, sine Børn, sine Slaver, sine Ting for sin Ejendom, men Virkeligheden viser ham sine Fejltagelser; han maa give Afkald herpaa, eller lide og lade andre lide.

Leo Tolstoi.

Studiearbejdet.

For den, der vil være med i vort Arbejde — være med til at bringe den anarkistiske Idés Lære ud blandt den uforstaaende Arbejdermasse — maa der kræves at han eller hun har Kendskab til den Lære, der skal spredes. Og ikke skal du tro, Kammerat, at du ved at være Medlem, ved at have et Medlemskort til en ungsocialistisk Forening har Kendskab til vor Lære. — Nej, du maa læse, du maa studere Bøger, der giver dig Kendskab til Anarkismen, og saa meget Kendskab maa du have, at du overfor enhver Modpart kan forsvare dig. — Vi, der raaber nej naar Masserne raaber ja, vi maa være inde i Anarkismens Væsen, for at kunde forsvare det, at vi er af en anden Mening end Masserne. — — —

Hvorledes skal vi Ungsocialister da gribe Studiearbejdet an? — Der kan være forskellige Maader for dette. — I København har man, som meddelt i „Den røde Krig"s Julenummer, ved Studiearbejdet stiftet Studiecirkler, hvor en Kreds af Kammerater kan samles og gennemgaa enkelte Emner. — Det er en Fremgangsmaade i Studiearbejdet; men dog er det ikke nødvendigt at danne Studiecirkler, hver Kammerat kan have Selvstudie, naar han som i Studiecirklerne har en Studieplan at rette sig efter.

— Som en anden Fremgangsmaade kunde nævnes den vi har i Ungsocialistisk Forening i Aarhus. — Vi forstod, da vi stiftede vor Forening, at Studiearbejdet var vort første Arbejde, og tog derfor straks fat paa dette. — Vi dannede ikke Studiecirkler, men gjorde Studiearbejdet til vort Foreningsarbejde, og ved vore Møder skiftes vi til at indlede om Emnerne i vor Studieplan. — — —

Selvfølgelig kan der indtræffe Forhindringer ved Indledning af et af de større Emner i en Studieplan, f. Eks. naar man er godt inde i Læsningen af flere Bøger til en Indledning, og kan se at man ikke kan faa den færdig til den fastsatte Tid og den maa da udsættes til senere.

— Ligesom man ofte maa tage et Emne overfladisk — hvor der er Tusinder af Sider at læse — og alligevel kan man faa stort Udbytte af at have en Indledning om dette.

Hvor ingen ungsocialistisk Forening findes kan interesserede Kammerater jo selv arbejde efter Studieplaner.*)

Hvor en ungsocialistisk Forening findes og intet Studiearbejde foretages, raaber vi:

Til Arbejde for vor Dygtiggørelse!

A— P—

Der vil i et af de kommende Nr. af „Den røde Krig" blive offentliggjort en fuldstændig Studieplan til Vejledning for vore Læsere.

Redaktionskomitéen.

Centralisation som Herrevældets Organisationsform.

Af Augustin Souchy.

De Former, Mennesker vælger til deres Sammenslutninger, maa svare til De Formaal, de har med deres Organisation. Despoten, hvis Hensigt det er at beherske Folket, betragter sig selv som det Centrum, om hvilket alt maa dreje sig, ligesom man i Tiden før Kopernikus troede at alle Stjerner drejede sig omkring Jorden. I Tyskland og England saavel som i alle andre Lande sad Bønderne som frie Mennesker i deres Claner og Jordfællesskab. Der gaves ingen Centralisation, og dog fandtes der et Samfund. Mennesker levede i Fællesskab.

Først da Storborgerne fra Byerne i Fællesskab med Feudaladelen — i England paa Dronning Elisabeths Tid, i Tyskland noget tidligere — med Vold fordrev Bønderne fra deres Jord og da senere enkelte Hærførere underkastede sig flere Byer med de omkringliggende Landsbyer, udviklede der sig ved disse Fyrsters Hof en Centralisation, som blev det Grundlag, paa hvilket vor Tids centralistiske Stater opbyggedes.

Centralismens Organisationsprincip var kun nødvendigt for de enkelte Herskere, der fra ét Sted paa samme Tid vilde herske over større Lande for at presse Afgifter ud af dem. Dertil maatte de kalde Ministre til deres Hof og sende Statholdere til de enkelte Provinser. Men nu maa man stadig huske, at dette ikke var nødvendigt for de underkuede Folks Liv, men at denne centrale Regering var skabt af Herskeren, som havde erobret Magten med det Formaal at indkræve Afgifterne og senere for at paavirke Folkestemningen til Gunst for Fyrsterne.

Gennem denne Paavirkning var det saa muligt, at man opnaaede Folkets lydige Underkastelse uden at anvende raa, brutale Voldsmidler. For Kulturens Udvikling var disse store Centralstater ikke blot ikke nødvendige, men paaviselig til Skade. Thi overalt, hvor de udstrakte deres Haand, dræbte de det Liv, som Folket selvstændigt havde frembragt. De ødelagde det fordi de frygtede at Folket kunde blive for selvstændigt og kunde komme til den Indsigt at det kunde leve sit Liv meget bedre uden Staten end den med den.

Gennem denne systematiske Paavirkning af Folket og gennem den aarhundredlange Undertrykkelse fra Statens Side ha[...] vænnet Europas Folk saa [...] til Centralismen, at de selv [...] ikke at kunne trives og leve et [...] turelt Liv uden denne. Ja en[...] Videnskabsmænd og Social[...] altsaa Folk, som tilstræber e[...] og retfærdigere Samfund, er [...] som Ofre for denne Paavi[...] Og til disse hører ogsaa [...] Marx og hele den Bevæge[...] fulgte hans Lære.

Det kan dog næppe anta[...] en Mand som Marx, der dog [...] lægger saa megen Lærdom [...] Dagen, er faldet som Offer [...] saa aabenbar og gennem[...] Forfalskning. Men man finder [...] saa hos Marx og Fr. Engels [...] der, hvor de betegner Staten [...] Klasseherredømme og er af [...] Mening, at et klasseløst Samfu[...] vil leve uden Stat.

Men naar man forkaster Sta[...] saa maa man ogsaa forkaste C[...] tralisationen; thi uden Central[...] kan ingen Stat leve. Uden C[...] tralisme maa Staten gaa i St[...] Naar Staten er en bestemt R[...] ordning i et begrænset Omr[...] saa kan denne Retsordning [...] opretholdes, naar den støttes [...] central Korporation, som [...] over tilstrækkelig Vaaben. Men mister denne centrale K[...] ration sin Magt, da forfalder [...] og med den Staten.

Allerede dette giver os Lejlig[...] til at gøre opmærksom paa, [...] hvilke andre Midler end ved [...] taturet Vejen til Socialismen [...] jævnes. Thi et Diktatur, det [...] sig Proletariatets eller Kap[...] sternes eller hvilken som helst [...] den Klasses, kan kun opretho[...] ved Hjælp af en Organisation, d[...] raader over tilstrækkelig stærk [...] væbnet Magt. Men anvender F[...] ket alle sine Kræfter paa at [...] lægge denne bevæbnede Magt, [...] kommer Proletariatet uden C[...] veje til sit Ideal: at afskaffe H[...] redømmet som fordømmer Pr[...] tariatet til Slaveri og at bryde [...] herskende Klassers Magt. De[...] ikke blot skadeligt at drive F[...] len ud med Belzebub, d. v. [...] erstatte Borgerskabets D[...] med Proletariatets, men det er [...] saa logisk urigtigt og fører [...] ikke i Praksis til det Maal, [...] stræber efter: Menneskets Be[...] se. Naar man virkelig vil det[...] maa man i hvert Fald ikke ind[...] det mærkelige Standpunkt, at [...] hidføre Friheden ved Oprettels[...] et nyt Herrevælde.

Karl Marx' Lære: gennem [...] letariatets Diktatur at naa til et [...] Samfund, er saaledes meget u[...] bar, hvorvidt den i Praksis fø[...] Maalet, er ingenlunde saa [...] synligt, som vore Dages Bo[...] viker i Rusland og Spart[...] ne i Tyskland fremstiller det. [...] ligger mig fjernt at bryde S[...] over den russiske Sovjetrep[...] især ikke i en Tid, da den ka[...] stiske Reaktion i alle Lande [...] ber den saa stærkt, at dens [...] staaen er i Fare. Dette kan [...] ikke afholde mig fra at ud[...] den Opfattelse, at man vilde [...] Friheden langt større Tjene[...] ved Ophævelsen af Diktature[...] Tilintetgørelsen af den milit[...]

Magt ved Borgerklassens Afvæbning ved Hjælp af Strejker, Sabotage etc. og ikke ved Indsættelsen af et nyt Diktatur, som dog egentlig kun betyder at yde Voldsmagten Bjørnetjenester.

Det skal imidlertid indrømmes, at Proletariatets Diktatur maa foretrækkes frem for Borgerskabets eller noget andet Diktatur, alene af den Grund, at Jorden saavel som Produktionsmidlerne unddrages den enkelte, hvis ikke, saaledes som i Ungarn, Proletariatets Repræsentanter selv korrumperes og benytter den erhvervede Magt til personlig Berigelse.

Despotismen saavel som den kapitalistiske Stat er centralistisk organiseret. Den centralistiske Organisationsform er saaledes karakteristisk for Herreværldet. At der i en centralistisk Organisation ingen Plads er for Friheden indses saa snart man gør sig klart, at en saadan Tvangssammenslutning kun kan holdes oppe ved Hjælp af Disciplin. Større Masser af Mennesker er aldrig af den samme Mening, men vil man holde disse Mennesker sammen paa Trods af deres Vilje, saa kan dette aldrig ske paa frivilligt Grundlag, men kun ved Tvang. Menneskene bliver tvungne ind i Organisationen for det meste mod deres Vilje og imod deres Interesser. Det Baand, som holder en saadan Organisation sammen, er Disciplinen. Disciplinen betyder Tvangsunderordning og ikke — som man fra socialdemokratisk Side vil paastaa — frivillig Indordning.

Centralismen er uadskillig forbunden med Disciplinen. Men Disciplinen var Militarismens største Støtte, uden den var Militarismen ikke blot allerede for længe siden afgaaet ved en ynkelig Død, den havde overhovedet ikke kunnet eksistere. Hovedstyrken hos de romerske Legioner, i de napoleonske Hære, i Wilhelm II's Arméer, kort sagt hos enhver frihedsfjendtlig Magt var stadig og vil altid vedblive at være Disciplinen Da Disciplinen opløstes i Skyttegravene, da hensmuldrede den tyske Militarismes Magt.

Maa man derfor ikke undres, naar dette Slaveriets Bolværk, Disciplinen og Centralismen, nu igen skal tjene til Grundlag for Organisationen af Friheden? Man er virkelig meget tilbøjelig til at antage, at Mennesker, som stiller sig paa dette Standpunkt, ikke er Frihedens ærlige Tjenere, men det højeste Revolutionens tvivlsomme Lykkeriddere eller beklagelsesværdige Ofre for en slaveagtig Opdragelse, hvem det endnu ikke er lykkedes at redde sig ud af Herreværldets Tænkemaade.

Jesu Lære er for mig kun et af de skønneste religiøse Læresystemer, som er overleveret os fra den ægyptiske, jødiske, indiske, kinesiske og græske Oldtid. Jesu to store Grundsætninger: Kærligheden til Gud, det vil sige til det absolute fuldkomne, og Kærligheden til Næsten, det vil sige til alle Mennesker, uden nogen Forskel, er bleven prædiket af alle Verdens Vise: Krishna, Buddha, Lao-Tse, Konfusius, Sokrates, Plato, Epiktet og Markus Aurelius og blandt de moderne af Rosseau, Pascal, Kant, Emerson Channing og mange andre.

Leo Tolstoi,

(i et Brev til Maleren Jan Styka Aar 1909, anført efter Romain Rollands Bog om Leo Tolstoi)

Literatur.

Gudmundur Kamban: Marmor.

En ung islandsk Skuespildigter, hvis Stykker ellers altid naar frem paa Scenen, har skrevet et Skuespil, som intet Teater tør binde an med. Man undskylder sig med, at det mangler tilstrækkelig dramatiske Effekter til at kunne fange det sædvanlige Konfektgnadskende Publikum. Det kan være, at der er andre Grunde. Sagen er, at dette Skuespil indeholder Tanker, som kan være generende for det gode Borgerskab.

„Marmor" er Fortællingen om en fremragende amerikansk Dommer og Kriminolog, som erkender det forbryderske i Samfundets Behandling af dem, det selv har holdt ude fra et men neskeligt Liv. Han sætter sin Stilling og borgerlige Anseelse til for at kunne hudflette Hykleriet, Fordommene og Selvgodheden. For at have hjulpet et Menneskevrag af med Livet dømmes han til at tages i Forvaring i en Sindssygeanstalt, hvor han pines saa længe, at han selv søger Døden. I en Epilog afsløres en Marmorstatue af den afdøde Martyr for Retfærdigheden, og alle Kredse kappes nu om at hylde ham, samtidig med at de tillæmper hans klare og hvasse Ord, saaledes at de passer i deres Kram.

Skuespillet indeholder en Rigdom af dristige og æggende Tanker. Det er skrevet af et Menneske, der har noget at sige, og som ikke nøjes med kunstneriske Finesser til Glæde for Feinsmeckere og aandelige Libertinere. Læs dette Drama, det er som en sjælden Fugl under vore Breddegrader.

C. Th.

Anton Nilsson: „Vid röda fronten". Axel Holmstroms förlag, Stockholm. Pris Kr. 2,25.

Vor Kammerat Anton Nilsson, som efter 10 Aars Fængsel af en kraftig Folkestemning blandt de svenske Arbejdere atter fortes i Frihed, tog som bekendt Eksamen som Flyver og rejste derefter til Rusland for at deltage i de russiske Revolutionæres Forsvarskamp mod de vesteuropæiske Regeringer og indtraadte i den røde Gardes Flyvekorps.

Naar man nu tager A. N.s Bog i Haanden venter man at genfinde Billeder af Frontens blodige Kampe. Men Anton Nilsson er altfor menneskelig, altfor sandhedskær til at ville udmale Krigens Uhyggelighed og den brutale Kamp for og imod Friheden, som noget stort og skønt. Og jeg tror, at A. N. har gjort den største Tjeneste ved at berette netop *de* af sine Minder fra sit Besøg i Rusland, som han her har givet. Man mærker ogsaa, at det her ikke gælder om at gøre nogen „Tjeneste"; men at skildre det russiske Folk og den enkelte Mand og Kvinde saadan, som han har set dem og i det Milieu, hvori de lever.

Enkelt, naturligt og levende beretter han om sine Venner og Lidelsesfæller og naar at give os et Indblik i nogle af det russiske Folks Sædvaner, dette underbare, underlige russiske Folk, hvis Folkepsykologi vi trods al Litteratur har saa svært ved at forstaa.

Interesserede kan faa „Vid röda fronten" paa Ungsocialistisk Forenings Læsestue, Vesselsgade 7, eller direkte fra Forlaget, og vi opfordrer Kammeraterne til at anskaffe sig denne ærlige og sande Bog om den russiske Revolutionskamps Mennesker.

Amatør.

Syndikalismen.

Den største og farligste Hindring for al Frihed er den Monopolisering af Produktionsmidlerne, som er det nuværende Samfunds Karakter. Monopolindehavere er den eller de, der har Penge nok, og i andre Tilfælde Staten. I begge Tilfælde er Monopolet til uhørt Skade.

Imod denne Monopolisering er det Ungsocialismen, gennem sin Propaganda og Syndikalismen, gennem det daglige praktiske Arbejde, kæmper og derved bekæmper man ogsaa den tykpandede Opfattelse, at Arbejderen kun er en Vare og ikke kan betragtes som noget andet. Jeg tænker mig, at Arbejdsgiverne, allerede nu har faaet at mærke at Arbejderen er en meget ubehagelig Vare at have med at gøre.

Med rette gør Ungsocialismen Krav paa at være Pioneren, der banede Vej for Syndikalismen her i Skandinavien; ligesom Anarkisterne var det i Frankrig.

Dette giver naturligvis ikke Ungsocialisterne nogen Ret over Syndikalismen; men det giver os derimod en Pligt, nemlig den: med al vor Kraft og Energi at arbejde indenfor de økonomiske Organisationer for de frie føderalistiske Tanker; bekæmpe enhver Art af Centralisation af Magten; føre Arbejdernes Tanker fra Lønkrav over til Afskaffelse af Lønsystemet, — med andre Ord bryde med den Opfattelse, som I. I. Ipsen blandt andre har karakteriseret saa træffende ved: „evig Klassekamp".

Syndikalismen er den store Hovedvej mod Maalet, mod et frit Samfund. Syndikalismens Kamp er ikke en Strid for at undertrykke andre Menneskers Ret til at leve og tænke som de behager, men en Strid for gennem en fornuftig Ordning af Produktion og Distribution at bygge en Platform for alle Menneskers Frihed og Uafhængighed. Den kalder paa alle Arbejdere, den samler alle Arbejdere, ikke for at de skal danne en Magtklikke, hvis Ledere skal kravle frem til den politiske Magt og der blive Undertrykkere, nej, Syndikalismen maa blive Vejen til Frihed, til Velstand, — til Lykke.

Emil Bernhard.

Kendsgerninger og Kommentarer.

I vort franske Broderorgan „Les Temps Nouveaux" finder vi et Dokument, som fortjener at kendes ogsaa af skandinaviske Arbejdere. Det er et „Fortroligt Cirkulære fra det franske Krigsministerium til Hærens Officerer", dateret December 1914.

Det hedder heri bl. a.:

Den Kendsgerning, at hele Landets mandlige Ungdom er under Fanerne, vil, dersom ikke visse forstandige Forholdsregler tages, have til Følge, at Antallet af Fødsler i 1915 ikke blot formindskes, men, ifald Krigen varer tilstrækkelig længe, reduceres til næsten intet. Frankrig vil se sig berøvet for Rekruterings-Mandskab i 1934. ... Og man vil bebrejde den franske Regering Mangel paa Forudseenhed! ... Det vil paa det nævnte Tidspunkt skabe en betydelig Fare for det nationale Forsvar. ... Følgelig bør man nu benytte alle Midler til at afvende Faren. Ved Forespørgsler hos Fangerne har man erfaret, at Tyskerne allerede har taget Forholdsregler ud fra det samme Synspunkt, nemlig saaledess, at et vist Antal Soldaterhustruer og Kærester (femmes de militaires) er blevet sendt gratis til Hær-Afdelinger, som er beordrede til Rekreation, dér mødes de med deres Ægtefæller og faar Tilladelse til at opholde sig hos dem 4—5 Dage.

Dette Middel passer ikke til vort Naturel; men det synes mig, at man kan benytte sig af Hvileperioder til at give de gifte Folk Permission. ... For at opnaa det tilsigtede Maal bør Orlovens Varighed beregnes saaledes, at de interesserede Personer kan opholde sig fire hele Nætter hjemme.

Før Afrejsen bør man gøre Forestillinger for de permitterede for at faa dem til at forstaa det patriotiske Maal, som man tilsigter ved at tilstaa dem en saadan Gunst, og der bør appelleres til deres Samvittighed for at Resultatet kan svare til det Haab Landet grunder paa denne velvillige Forholdsregel ....

— Staten transporterer Avlsdyrene til de rette Steder. Hvilken Omsorg. Gribes man ikke af Beundring for den Beregning, hvormed Myndighederne paa alle Omraader sørger for Nationens Fremtid. Mon ogsaa det danske Krigsministerium har tænkt paa Rekrutterne af Aargang 1934—40?

Hvilken Virkning vilde det ikke have, om Kvinderne med fuld Bevidsthed og med det fornødne Eftertryk tog „Barselstrejken" op som et Led i Kampen mod de nedværdigende, skamløse kapitalistiske Stater.

Men husk, det er ikke nok, at vi strejker. Vore Fjender skal ogsaa vide, hvorfor vi strejker, at det er med fuld Bevidsthed om at maatte tage alle Midler i Brug i vor Frigørelseskamp.

Vi vil Frihed!

Vi vil Frihed!
Vi kæmper for Frihed!

Naar Ungsocialismen nu i sin Propaganda og Studiearbejde beskæftiger sig med de sociale Spørgsmaal, søgende Klarhed gennem Historiens Lærdomme; søger at finde de centrale Punkter i de sociale Samfundsproblemer og Individernes og Gruppernes Stilling til dette, er det altid udfra det Synspunkt, at Maalet for vor Stræben er et Samfund, hvor Frihed og Sammenarbejde har afløst Tvang og Disciplin. Saa langt det lader sig gøre, søger man at finde saadanne Midler i Kampen for Maalet, at selve Kampens Væsen og Form ikke afleder fra eller hindrer os i at naa Maalet.

Her er vi i den stærkeste Modsætning til Socialdemokratiet, der bygger paa Nødvendigheden af Tvang og som i Kraft af denne Tro har udviklet en hel Kampteori, hvor den preussiske Aand og dito Talemaade er den fremherskende. Ord som „Disciplin", „Tvang", „Ledere", træffer man stadig i den socialdemokratiske Dagspresse. Man tror ikke paa Friheden, ikke paa Arbejdersolidariteten. Man bekæmper aabent disse Tanker, til Fordel for sin egen — om Nødvendigheden af Diktatur.

Det er fornuftigt af dem ikke at tro paa Overklassens Vilje og Lyst til at omskabe Samfundsforholdene. Men det er ikke alene denne Vilje man regner med, man forplumrer ogsaa Arbejdernes Vilje, Lyst og Evne til social Nyskabelse, hvilket for øvrigt er let at se, hvis man undersøger de Midler, der anvendes i den sociale Kamp. Socialdemokraterne siger ganske vist, at de ikke er blinde for, at det kommunistiske anarkistiske Samfundsideal er det reneste og smukkeste, men „det ligger saa langt ude i Fremtiden", at man ikke vover at beskæftige sig med det. Ja, man har i dette Tilfælde Ret hvis man bestandig søger at indbilde Folk, at Underkastelse, Disciplin, Tvang er nødvendig, og at det er alt dette man skal forberede sig til, saa er det meget rigtigt, at den frie, den anarkistiske Kommunismes Maal ligger langt borte, men saa er det jo Socialdemokraterne selv, der gennem deres Propaganda har flyttet det saa langt bort.

Vi mener, at Midtpunktet, eller rettere Tyngdepunktet i den sociale Kamp ligger hos den Samfundsklasse, der deltager i Produktionen af Samfundets Fornødenheder. Derfor lægger vi vor Propaganda blandt Arbejderne og søger at skabe Betingelser for, at de skal forstaa deres Menneskeværd, blive selvstændige og intellektuelt forstaaende. Paa den Maade maa flere og flere faa Øjnene op for deres egen Stilling som ufrie, som bundne Slaver, og Antallet paa dem, der deltager aktivt i Kampen for Friheden vil vokse.

Naar Individet er kommet til et bestemt Stadium i Arbejdet paa at gøre sig selvstændig, indser det imidlertid, at det kan lette alle de andre Frigørelsesarbejdet ved i Fællesskab at forsøge at nedbryde de Institutioner, der stiller sig hindrende i Vejen.

Vi ser derfor hvorledes Kampen specialiseres, mod Staten, mod Militarismen, mod de politiske Magtformer.

Men hvordan? Paa hvilken Maade?

Ja, saa vidt vi formaar at se, maa denne Kamp tage sin Begyndelse med at nedbryde Respekten for disse Institutioner, nedbryde Autoritetsstroen, og dette er en Betingelse for at Kampen for Friheden ret for Alvor kan bryde løs.

Det er det vi Ungsocialister gør og ihærdigt bør fortsætte med, medens Socialdemokraterne hjælper med til at indblæse endnu mere Respekt for disse Institutioner, ved selv at tage Del i deres Administration og Ordning.

Vi vil Frihed!

Vi kæmper for Frihed!

Ungsocialismen maa lægge sig i Selen for at erobre Ungdommen. Ungdommen er Fremtiden, og kun ved at trænge ind i Ungdommens Hjerter og Tanker, kan vi regne med at vore Idealer vil blive virkeliggjorte.

Emil Manus.

Gnister.

Militarismens Afskaffelse, som Socialdemokraterne jo har gaaet i Borgen for, er nu godt paa Vej. Men det ser ikke ud til at være gennem Socialdemokraternes Lovmagervirksomhed, hvilket heller ingen har troet. Nej, de unge Arbejdere tager sig selv af Sagen. De nægter Militærvæsenet deres Tjeneste. Socialdemokraterne, som har Hænderne fulde af politisk Magt, kan ikke engang hindre de brutale og umenneskelige Straffe for denne direkte Kamp. Saaledes dømtes i Januar Maaned F. Chr. Jensen til 20 Mdrs. Fængsel paa sædvanlig Fangekost, fordi han ikke vilde være Militær.

Hvornaar vil de ældre Arbejdere hjælpe deres unge Kammerater med at slaa Militarismen ned med den direkte Aktion?

Enhver Kammerat maa kunne skaffe en ny Abonnent til **Den røde Krig**

Humbug saa det forslaar. Socialdemokraterne fremsatte for nogen Tid siden i Rigsdagen et Socialiseringsforslag, „Verdens frieste og bedste" (!). Nu viser det sig, at man har taget det tilbage igen til Fordel for de Radikales Regeringsforslag. „Social-Demokraten" havde naaet at skrive 17 Artikler om Forslaget forinden.

* *

De er sure, sa'e Ræven . . . Ved den skandinaviske Arbejderkongres i Stockholm i December var de antagne Principresolutioner Udtryk for en klar syndikalistisk Tankegang. Dette har i høj Grad forarget „Venstresocialisterne" af den rette Kulør, som ikke kunde forstaa, at en Kongres, som man mente bestod af „rettroende", kunde paavirkes saa stærkt af Ungsocialister og Syndikalister. Men Døden skal jo have en Aarsag, og nu spreder man gladelig ud blandt Hjorden, at Aarsagen til Sejren var, at Ungsocialisterne havde „snydt" med Mandater. F. Eks. nævner man at Ungsocialistisk Forbund i Danmark havde deltaget med 4 Repræsentanter. Naturligvis var det en grov Usandhed. Vort Forbund havde blot een Repræsentant.

Hvilket herved meddeles med den Virkning, det kan have.

Anarkisterne.

Vi jages i Verden som vilde Dyr,
fredløse omkring vi drage.
De hvide Bander ej Midler skyr,
dog aldrig de hørte os klage.
I Fængsel de smed os, — men det er vor Trøst,
at selv de skal bjerge den blodige Høst,
naar Folket engang sig rejser
og Frihedsfanen hejser.

Men vid, at med Fængslets haarde Tortur,
hvor Sjælen lutres og prøves,
skabes der Toner til Frihedens Lur,
snart skal de stemmes og øves,
og vække Længsler i Menneskets Bryst
ud efter Frihedens gyldne Kyst,
kalde til Kamp hver ædel Sjæl
mod Tyranniets hærgende Hæl.

Da uden Frygt til Striden vi gaar,
mod Maalet fremad vi stræber —
vi véd vi staar i en gryende Vaar,
hvor at den Uret, der klæber
sig ved jert forbandede Voldsregime,
skal jælde jer — naar Klokkerne kime
til Renselsesfest — trindt om paa Jord
til Revolution — mod Uret og Mord.

P. P—n.

Staten er ikke Samfundet, den er blot en historisk Form deraf, og lige saa brutal som den er abstrakt. I alle Lande fødtes den ved en Forbindelse mellem paa den ene Side Vold, Røv og Plyndring, kort sagt, Krig og Erobring, og paa den anden Side de Guder, som Tid efter anden blev skabt af Nationens teologiske Fantasi. Den er fra sin Oprindelse til den Dag i Dag den guddommelige Sanktion af den brutale Magt og triumferende Ulighed.

Mikael Bakunin.

Fremskridtets Ofre

Ved et Tilbageblik paa U... gens lange, krogede Vej ... Tiderne, vil man ikke kunn... gaa at lægge Mærke til de ... Ofre, som ethvert, om end ... lille Fremskridt i en hvilke... helst Retning, har krævet a... neskeliv og Lykke.

Uden disse Ofre af Menne... dens bedste og dygtigste A... vilde vi ikke nu, som Helhe... tragtet, have naaet det Trin, ... paa vi staar. Vi kan takke al... se Helte for, at vi i det hele ta... kan trække Vejret en Smule fr... end Fortidens Mennesker.

Hvem kan vel benægte, at ... krates har øvet en meget stor I... flydelse paa Moralens Udvik... Denne Indflydelse gjorde han g... dende mod Magthavernes Vilje ... han maatte betale den med at t... me Giftbægeret.

Giardano Bruno, som stræbte ... ter Sandhedserkendelse og ba... Vejen for en senere paa viden... belig Grund baseret Verdenso... telse, blev af Datidens gejs... Magthavere overleveret til I... paa Baalet. Gallilæi, som va... stor Matematiker, maatte dele s... me Skæbne.

Flyvekunsten har i sene Tider ... monstreret den samme stre... Sandhed for os. Dens Fremsk... og Udvikling har kostet ma... Menneskeliv. Den ene efter ... anden af Verdens dygtigste Fly... re har med et dødeligt Fald ... Jorden maattet betale de tekn... Fremskridt. Med aabne Øjne er ... stedse gaaet denne Mulighed i M... de, vel vidende om, at den altid v... der. Selv dette har ikke forma... at afholde disse dristige og kæ... Foregangsmænd.

Men det store, vide Felt, ... uden Modsigelse har krævet — ... endnu vil kræve de fleste og stør... Blodofre falder indenfor det so... Omraade. Her er Kampen ua... lig — den hører ikke op før e... Privilegium og enhver Klass... skel er fjernet, og enhver Re... gammel Uretfærdighed er udry... fra Jordens Overflade og d... Kamp vil blive den tungeste og ... reste af dem alle. Vejen frem ... mod det fjerne Maal af social R... færdighed og Menneskelighed ... kantet med Dynger af Lig, men ... er den Tid nær, hvor man end ... kan begynde at gaa raskere fr... end før, takket være de utallige ... utalte Ofre.

De sociale Revolutioners ... staar for Døren, indledet m... volutionen i Rusland.

I Hundrede Aar er denne R... tion forberedt. I Hundrede A... de russiske Zarer fyldt Fæng... og det fjerne Sibirien med ... bedste og mest hengivne For... pere, men intet har formaaet ... standse den, ligesaa lidt som ... slukke den hellige Ild eller d... Begejstringen for den. At arbe... for Revolutionen var bestandig ... samme som at have Galgen i Frem... tidsperspektiv, det var det Off... som udkrævedes, og den, der ...

magtede at bringe dette, kunde heller ikke være med i Arbejdet.

Arbejdet for Revolutionens Sejrsgang over Verden vil ogsaa fremdeles kræve Ofre. Enten maa man bringe dette Offer — eller ogsaa risikere at dens Gang hæmmes og trækkes i Langdrag. Og Ofret kan meget let blive af blodig Art.

Det er ikke nok med at drive Propaganda, skønt jeg aldrig vil benægte dens Nødvendighed. Det er ikke nok at prøve paa „at udsulte Staten" saalænge Staten raader over virkelige haandgribelige Magtmidler til at forhindre dette.

Erfaringerne fra Rusland viser os, at de Kontrarevolutionære ikke *skyer* noget Middel for at komme *den* sociale Revolution til Livs, og man kan ikke møde deres Kanoner med blot Propaganda. Man maa uvægerlig have baade — og, altsaa Kanoner og Propagandaen. En lille Haandfuld Mænd bevæbnede med Maskingeværer er stærkere end en Folkemasse paa Titusinder, om den saa er aldrig saa revolutionær — det giver Tyskland os i disse Dage Beviser for. Jeg vilde inderlig ønske, at det ikke var saaledes. Jeg vilde ønske, at der gaves en Vej udenom dette frygtelige. Med sine bare Næver kan man altsaa ikke forhindre den parlamentariske Behandling af en modbydelig Lov, — men hvad kan man da? Man kan prøve en *Generalstrejke*. Men fører da denne til et virkeligt Resultat? Man kan jo nemlig ikke drive en Generalstrejke udenfor visse Grænser, da den er et saa skarpt Vaaben, at man risikerer at skære sig selv paa det. Som Svar herpaa kan man selvfølgelig pege paa den engelske Transportarbejderstrejke i 1919, som et glimrende Eksempaa, hvordan saadan direkte, men ublodig Aktion kan naa til Resultat — man kan paavise, at selv Parlamentet til en vis Grad maa bøje sig.

Men ogsaa kun til en vis Grad, thi det man den Gang opnaaede, *var jo* kun at faa fastsat *Minimallønninger*, men aldeles ikke at sætte en Stopper for Udbytningen.

Ved at gaa videre ad denne Vej, som man paatænker i England; ved at bringe Generalstrejken som Paatrykningsmiddel for Nationaliseringen af Gruberne og Transportmidlerne, vil man ogsaa kunne opnaa visse, ikke ubetydelige Fordele, man kan begrænse Kapitalens Profit ved en vis fastsat Rente paa dens Obligationer — men man kan ikke derved ophæve Udbytningen, og det vilde utvivlsomt vise sig, at hvis man gjorde yderligere Forsøg paa at formindske den arbejdsløse Indtægt ved at trykke Renten yderligere ned, saa vilde den kapitalistiske Stat skride ind med alle dens Magtmidler og end ikke vige tilbage for at bruge Kugler og Krudt.

Det er at mærke, at denne Fremgangsmaade, Nationaliseringen, er mere reformistisk end revolutionær, da den ikke gør en Ende paa Udbytningen, men kun bekrænser Spekulationen. At ophæve Udbytningen fuldstændig og umuliggøre Spekulation er jo derimod Hovedindholdet i den sociale Revolution.

I et forarmet Land som Tyskland, vil selvfølgelig en lang Periode med Generalstrejker paaføre Arbejderne Sult og Lidelser — ogsaa denne Form for den sociale Krig vil komme til at koste uhyrlige Ofre og den vil komme til at forlænge Pinen. Tvinges man mon ikke forbi dette, til det Spørgsmaal, om det ikke vilde have været bedre for de tyske Arbejdere, hvis de i Novemberdagene 1918 havde beholdt de Vaaben de endnu havde i Hænde og brugt dem mod deres hjemlige Udbyttere — som i Rusland, for hurtigst muligt at gøre en Ende paa Udbytningen, som i Virkeligheden er selve den sociale Uretfærdighed.

Selma A.

Folket bærer Hovedet paa en Stang ved daglig at opretholde Kapitalismen, Militarismen Kirken o. s. v.

Med Hilsen til Andreas Fritzner.

Det er efterhaanden blevet til noget af en Læresætning indenfor den Del af Arbejderbevægelsen, der kalder sig revolutionær, at man under Myndighedernes Forfølgelse har Ret til at bruge alle Midler for at undgaa Domfældelse ved Klassedomstolene, selv Løgn, Forstillelse og Fornægtelse.

At der er visse Tilfælde, hvor Løgn er en P l i g t, f. Eks. hvor det gælder Kammerater eller Forhold, der kan være skæbnesvangre for selve Bevægelsen, er en selvfølgelig Ting. Løgn eller Tavshed. Dog helst det sidste.

Derimod, mener jeg, kan det ikke paa nogen Maade forsvares, om man af Frygt løber fra sit personlige Ansvar for offentligt udtalte Anskuelser, eller viger en Haarsbred fra sin revolutionære Opfattelse.

Dette er efter min Mening Fejghed, og da tror jeg, at en modig Mand i Fængsel er Bevægelsen bedre, end en fejg Mand paa fri Fod.

Med største Glæde og Taknemmelighed over for Kammeraterne har jeg i den Del af Grønttorvssagens Akter, der blev mig udleveret under Appellen til Højesteret, læst om frejdige og modige Bekendelser til den revolutionære Socialisme, der end ikke over for Udsigten til de haarde Straffedomme, der meget rigtig faldt, nedstemtes blot en Tone.

Mange vil maaske sige: Hvor det dog var dumt. Hvorfor denne Ærlighed over for Overklassens Dommere. Hvorfor ikke hellere hytte Skindet.

Men jeg mindes russiske Kommunister af den røde Armé, der saa uforfærdet demonstrerede deres Overbevisning, at de selv paa Opfordring fra en „hvid" Officer, med den visse Død for Øje bekendte deres røde Farve og faldt for de „Hvides" Kugler paa Randen af den Grav, de først selv havde maattet grave.

Det var ikke „klog Politik", og ingen Martyrkrone blev deres Løn, deres Navne vil glemmes mellem de Tusinder, der har ofret sig under Verdensrevolutionen, men der er Storm, der er Fanfare i deres Daad, deres Offermod og Vilje.

For saadanne 100 begejstrede frygter Borgerskabet mere end for alle de kloge Politikere tilsammen fra Arbejdernes Rækker, der helst sidder ved det store fælles Forhandlingsbord, og som i Fare kryber i Skjul, men som er lige modige nok til at raabe Hurra, naar Revolutionen h a r s e j r e t.

Til de „u k l o g e F a n t a s t e r", men ærlige og offervillige Revolutionære hører Andreas Fritzner.

Lad ham selv tale i Skranken i 9. Kriminalkammer:

„Arrestanten Fritzner var fremstillet og blev gjort bekendt med Referatet af sin Tale. Han siger, at han ikke længere husker Ordlyden af sin Tale, men det kan godt passe, at han har udtalt sig som refereret. I hvert Fald stemmer Referatet med hans Opfattelse. Han hævder, at han staar paa et rent socialistisk Standpunkt. Han vil have afskaffet al Ejendomsret, og han vil ikke have indført, at Staten skal være Ejer af det Hele. I det hele taget mener han ikke, at man behøver nogen Regering. Det, han arbejder paa, er at faa Arbejderne stemt for disse Idéer. Det er Arbejderne, der skal overtage Produktionen, til Arbejderne henfører han alle, der udfører produktivt Arbejde. Det nuværende Samfund er saa slet som muligt paa Grund af Kapitalismens og Statens Enevælde. Naar han opfordrer til at danne Arbejder- og Soldaterraad, var det for at se at fremkalde lignende Forhold her som i Tyskland, hvor Revolutionen var begyndt. Han mener, at de syndikalistiske Idéer skal fremmes igennem Fagforeningerne, men der er Situationer, hvor man ogsaa maa gaa uden for Fagforeningerne for at skaffe sig Magten, og hertil mener han, at Arbejder- og Soldaterraad kan være virksomme.

Han er bestemt Modstander af ethvert politisk Parti og af al Parlamentarisme, og han føler sin Opgave den, at de bestaaende Forhold skal omstyrtes, medens han ikke nærmere har tænkt paa, hvilke Tilstande, der skal træde i Stedet, det maa Forholdene afgøre, idet han siger, at det nok kommer af sig selv.

Han fik foreholdt, at han, der saa ofte har talt ved offentlige Møder og ogsaa har været til Stede ved Fælledmødet i August Maaned, maatte være paa det rene med, at der paa Mødet paa Grønttorvet var

en Mængde Personer til Stede, der kun tænkte paa at lave Optøjer, og at en saadan Tale, som den han holdt, maatte virke stærkt ophidsende paa Mængden ved hele dens revolutionære Tendens.

Han siger hertil, at han vil villig indrømme, at han arbejder for Revolutionen, og hvis Kapitalisterne og Regeringen ikke giver sig med det gode, skal der anvendes Magt. Han mener ogsaa, at Revolutionen er nær forestaaende, men nogen bestemt Plan til en Revolution har han ikke haft noget at gøre med. Han tænkte imidlertid ikke ved sin Tale at ville ophidse til Optøjer den 13. Novbr., han kan godt erkende, at Talen kan have virket æggende, men han mener, at Optøjerne skyldtes Politiet. Befolkningen var ophidset paa Politiet i Forvejen efter Urolighederne paa Ladegaarden og i Fælledparken, og der hørte kun meget lidt til for at Ophidselsen skulde give sig Udslag."

For denne Bekendelse bødede Andreas Fritzner i 6½ Maaned i Varetægt og idømtes i Aars Forbedringshusarbejde.

Den 26. Januar 1920 har han sonet sin Synd mod det kapitalistiske Samfund.

Kære Kammerat! Tak for din Tro, din Ærlighed og Begejstring! Og hjertelig velkommen tilbage til Friheden og Kampen.

Marie Nielsen.

Sociale Æventyr.

Af Utopisten.

II.

Fra Galeanstalten.

Overlægen paa Sankt Hans Hospital gik Stuegang og standsede foran en graasprængt, sundt udseende Mand. De hilste venligt paa hinanden.

— Vi har tænkt at udskrive Dem paa Onsdag, sagde Overlægen.

— Nej, gør dog endelig ikke det, svarede Patienten.

— Hvorfor ikke? De fejler jo ikke noget?

— Nej, men jeg vil nødig ud. Her inde er al Ting saa fornuftigt indrettet.

— Saa?

— Ja, jeg ved nok, at for Eksempel ham der henne, han tror, at han er Konge. Men der er mange udenfor, som tror det samme, selv om en Del af dem skal være bleven kurerede i den sidste Tid. Han er ogsaa morsom den Gamle, som er Vorherre. Men jeg har da andetsteds truffet Mennesker, som levede i den Indbildning, at de kunde tale paa Guds Vegne. Og se ham ude i Gaarden, Hr. Overlæge, ham der fylder Lommerne med Sten og tror sig uhyre rig. Der er Mennesker, som fylder dem med Penge uden at bære sig klogere ad. Unormale Individer findes overalt. Men de rigtige Gale er vi da forskaanet for her.

— De mener?

— Jeg mener, at Samfundsordenen er bedre her. Synes Overlægen ikke?

— Saamænd.

— Ja for her er dog f. Eks. ingen Fattige, ingen Sultne, ingen Bolignød. Og saa er her meget mere Frihed. Vi tager ikke Stenene fra ham der ude i Gaarden; men samler et Menneske paa Penge, griber alles Hænder efter dem. Hvordan er det ikke at være virkelig Konge? Det er jo forfærdeligt, jeg læser om det i Aviserne. Og Stedfortræderne for Vorherre ligger i et evigt Slagsmaal med hinanden om hvem der er de rigtige, medens vores der henne gaar saa fredeligt omkring, som om det slet ikke var ham, der var gal, men de andre. Jeg skal fortælle Dem noget, Hr. Overlæge. Forleden var her Bal, som De nok ved, for De var jo selv med. Og jeg lagde Mærke til, at der var ikke en af Gæsterne, som drak sig fuld! Det var det eneste, hvorpaa man kunde se, at de var gale. Eller rettere kloge.

— Aa ja, De har Ret, i noget staar vi vel over dem udenfor.

— Ja, ikke sandt? Ved De hvad de nu har fundet paa? De vil have Menneskene sat paa Aktier. Jeg læser om det i Regeringspressen, saa det er sandt. Jeg skal forklare Dem det. Se Hr. Overlægen ved jo vel, at nu er de allesammen Statssocialister?

— Ja, det er Tidens Galskab.

— Ikke sandt? Den sunde Fornuft er afgaaet ved Døden; det er ligefrem vedtaget af Rigsdagen. Nu skal vi sættes paa Aktier. Der er dukket en gal Mand op; De ved jo, at Genialitet og Galskab er beslægtede. Han er et rent Finansgeni, siger jeg Dem, Lommerne fulde af Sten! Kapitalister i alle Lande, forener eder, det er hans store Løsen. Denne Hr. Parvus er allieret med Kapitalisterne i Tyskland. Men maa jeg spørge, hvorfor skal vi ikke have Bulgarien og de andre civiliserede Lande med i det nye Folkenes Forbund? Manden har startet en Kulforretning med Leverance til Helvede, hvor der skal være Mangel paa Brændsel som Følge af den stigende Tilgang. Flere af vore mest fremragende Politikere sidder i Indfyringskomitéen. Der betales Diæter. Denne Hr. Scheidemann er paa Færde overalt for at gøre Menneskene til Aktier. Ikke til Aktionærer — lægger De Mærke til Forskellen? Alle som bestiller noget bliver til en Aktie, hvoraf alle de, som ikke bestiller noget hæver Udbytte. Den omtalte Hr. Finkelstein skal have Forbindelser helt op til 1ste Rangklasse Nr. 4, lige efter Elefantryttere. Menneskene inddeles i 12 Rangklasser, og allernederst kommer Vælgere og andre Sekretærer. Det hele er kort sagt vanvittigt. Denne Hr. Stauning, som jeg lige talte om, vilde absolut blive vist bort, hvis han forlangte at komme ind her. Han er gal, siger jeg Dem. Her vilde blive Dyrtid og Drukkenskab og Sult og Slagsmaal, om han slap ind. Det løber rundt for mig, Hr. Overlæge, naar jeg tænker paa det. De skal ikke tage imod denne Hr. Kiefer, han er som sagt gal og bor blive i den Anstalt, hvor han nu opholder sig. De har dygtige Læger; de har nylig kureret 36 Konger og Kejsere, og de maa ogsaa kunne kurere denne Hr. Borgbjerg.

— Jeg skal prøve paa at blive fri for ham her.

— Tak, Hr. Overlæge, jeg forstaar saa godt, at De selv nødig vil være en Aktie. Og saa faar jeg Lov til at blive, ikke sandt?

— Lad gaa, men oprigtig talt, jeg synes egentlig De hører hjemme mellem de andre.

— Nej, saa gal er jeg dog ikke. Tak, Hr. Overlæge, Tak.

Han gik. Vorherre kom forbi.

— Jeg vil have Religionsfrihed her i Anstalten, sagde han bydende.

— Jamen, det er her jo, svarede Overlægen.

— Nej, det er her ikke. Han der henne, Kongen, skal jo være Lutheraner. Sørg for at Staklen bliver givet fri!

Han gik bort med store højtidelige Skridt. Lidt efter kom den rige Mand.

— Det vil jeg sige Dem, sagde han og stak en Haandfuld Sten i Lommen, jeg deler ikke noget med nogen!

— Herregud, svarede Overlægen, det er der jo ingen, der gør. Saa gale er vi da allesammen!

Indlæg i Diskussionen om Ægteskab.

Formen for Samlivet mellem Kønnene har lige fra Tidernes Begyndelse og op til vore Dage bestandig skiftet. Historien viser os en Mængde ulige Begreber og Opfattelser af Kønsforbindelser og Ægteskaber.

Middelalderens sunde Sanselighed fandt i Luther sin klassiske Tolk. Vi har dog mindre med den religiøse Reformator at gøre, end med Luther som Menneske. Det var de romerske Præster, der havde aabnet hans Øjne. Han havde paa sin egen Krop lært Munke- og Nonnelivets Unaturlighed i Praksis. Deraf kommer den Varme, hvormed han bekæmpede Kirkens og Klostrenes Cølibat.

Men Luther udtaler sig ikke alene saa energisk for Ægteskabet og Kønsomgangens Nødvendighed, han er ogsaa imod, at Ægteskabet og Kirken skal have noget fælles. Her stod han helt paa samme Grund som den gamle Tid, der i Ægteskabet saa et Udtryk for Kontrahenternes frie Vilje, og som ikke angik Kirken. Bryd dig ikke om de naragtige Love, der forbyder, at du gifter dig med en Hedning, Jødinde, Tyrkinde eller Kætter. En Hedning er fuldt ud saa meget Mand eller Kvinde som St. Peter, Paulus eller Lukas nogensinde har været — for ikke at tale om en skinhellig Kristen.

Videre udtalte Luther sig, som andre Reformatorer, imod enhver Hindring for Ægteskabet og talte for, at skilte atter kunde indgaa Ægteskab, hvilket Kirken modsatte sig. I Overensstemmelse hermed indførtes iblandt Protestanterne først i Slutningen af det 17de Aarhundrede kirkelig Vielse, som Forudsætning for Ægteskabets Gyldighed. Desuden kendte man de saakaldte Samvittigheds[-æg]skaber, hvilket vil sige, at man sidig forpligtede sig til at leve men som Mand og Hustru. Et dant Ægteskab var efter ty[sk] lovligt.

Luther opstillede Grunds[æt]ger, der vilde fremkalde den ste Harme hos en stor Del af Tids ærbare Mænd og Kvinder, ellers i deres fromme Iver paa raaber sig Luther.

Man ser, at det er meget radik[a]le og for vor paa Hykleri og S[næ]deri saa rige Tid tilligemed usædelige Anskuelser, som den s[to]re Reformator fremførte. Men L[u]ther udtalte blot det, der var [hans] Tids Folkeopfattelse.

Vi ser altsaa den Opfattelse [an]gaaende Ægteskab og Vielse, disse to Ting ikke altid har haft heller ikke bør have noget m[ed] hverandre at gøre, kan føres la[ngt] tilbage i Tiden.

Det almene økonomiske Forfal[d i] det 16de Aarhundrede og som va[rede] de ind i det derpaa følgende, Anledning til en meget stren[g] Lovgivning. De, der indgik Æ[gte]skab, uden at have de lovlige [For]udsætninger, dømtes til haa[rde] barbariske Straffe, f. Eks. ef[ter] den bayerske Ret med Slag af L[æ]derpiske og Fængsel.

Det borgerlige Ægteskab er [op]staaet og opretholdes som Grundvold for Staten. I det [Øje]blik Ægteskabet angribes, an[gri]bes ogsaa Staten, derfor maa [den] nuværende Form for Ægteskab gaa sin Undergang i Møde samme[n] med Staten, allerede nu kan vi u[n]derminere den og gøre den illus[o]risk. Det paa den borgerlige Eje[n]dom hvilende Ægteskab bliver me[r] eller mindre et Tvangsægtesk[ab], der har mange Misforhold at o[p]vise.

Mennesket er ikke noget Dyr, o[g] derfor er det ikke nok, at det i f[y]sisk Henseende faar sin dy[ri]ske Naturdrift tilfredsstillet; det for[]drer ogsaa aandelig Tiltræknings[]kraft og Overensstemmelse med []Væsen, det skal indgaa Forbindel[]se med. De højerestaaende Men[ne]sker kræver, at den gensidige T[il]bøjelighed skal række ud o[ver] Kønsaktens Fuldbyrdelse og de[n] forædlende Indflydelse indvirke p[aa] den opvoksende Slægt.

De nuværende Former for Æ[gte]skabet virker forsløvende og n[ed]brydende paa Individerne og de[t er] glædeligt, at der stadig er flere, [der] indser dette. Jo højere vi sta[ar i] moralsk Henseende, jo mere [] maar at hæve os over Dyret, des[to] ædlere og værdigere Former v[il vi] finde for Samlivet mellem Man[d og] Kvinde.

Allerede i det nuværende ka[pita]listiske Udsugersamfund, bør vi [] de værdigere Former for Sam[livet]. Her hænger ganske vist Økono[mien] som et Molochsværd over vore [] veder og bestemmer derigen[nem] vore Handlinger, men det maa [] den anden Side spore os til Kam[p] ikke blot for højere Løn, men o[g]saa for at faa hele dette System [af]skaffet, der i sig selv rummer [saa] meget ondt.

Naar det gælder et saa vigtigt Spørgsmaal som Samlivet mellem Mand og Kvinde, bør vi først og fremmest rette Blikket mod os selv, granske det inderste i os; om vi nu virkelig er opfyldt af den alt forædlende Følelse og rene Vilje, som vi bør være i Besiddelse af for at blive værdige Forkæmpere for et renere og højere Samliv mellem Kvinden og Manden. Vi kan da roligt udgaa frie Ægteskaber; Ansvaret for Handlingen bliver da mere omfattende og alvorlig. Det frie Ægteskab tilhører Ungdommen og Fremtiden, men først og sidst alle friheds- og sandhedselskende Mennesker.

Eva Manus.

Ungsocialistiske Retningslinjer.

I.

I en Række fornøjelige Artikler her i Bladet har Jacob Clarens gjort Rede for, hvorfor han er Ungsocialist. Hans Udgangspunkt har været det, at Ungsocialismen betød en Fornyelse af Socialismen, d. v. s.: en Bevægelse bort fra den *ensidige* Propaganda for økonomisk Frigørelse, navnlig saaledes at den pegede paa forskellige andre Former for Undertrykkelse end det rent økonomiske, særlig Statens. Forsaavidt falder min Opfattelse af Ungsocialismens bærende Idé sammen med Jacob Clarens'.

Derimod har jeg personlig en stærkt afvigende Mening med Hensyn til den Kvalitet, der tillægges de forskellige Punkter, for hvilke Ungsocialismen efter hans og ogsaa min Mening bør propagandere. Han tillægger dem alle lige stor Betydning og kommer derved efter min Mening til at føre hele Ungsocialismen saa langt bort fra den økonomiske Frigørelseskamp — Klassekamp — at denne bliver en Dannelsessag, efter hans eget Udtryk en Kulturbevægelse, en Slags Højskolebevægelse. Det er forsaavidt ogsaa udmærket at der er Plads indenfor en Bevægelse, saa at forskelligartede Evner og Tilskyndelser kan komme til at udfolde sig, men man maa regne med, at hvad en Bevægelse vinder i Bredden, det taber den i Styrke og Dybde. Naar derfor Punkter som Ny-Maltusianismen, Ædruelighed (undertiden Afholdssag) undertiden Vegetarismen, Ægteskabets Afskaffelse og Religionens Bekæmpelse fremstilles som lige saa vigtige som Kapitalismens og Statens Bekæmpelse, kan jeg personlig ikke slutte mig til. For mig er de to sidste Opgaver langt de betydningsfuldeste, og der kunde gøres meget mere ud af Propagandaen for dem; thi den bliver i Reglen drevet paa et alt for almindeligt Grundlag, naar man husker hvor vidtforgrenet Kapitalismen og Statsforholdet i Virkeligheden er. Taler man f. Eks. om Kapitalismens Bekæmpelse tænker man i Reglen paa Udbytningssystemet, men den Del af det kapitalistiske System, som bestaar i forskellige tilslørede kapitalistiske Anskuelser, burde man lægge større Energi i Bekæmpelsen af. Deri ligger netop en af den marxistiske Socialismes største Fejlslutninger, at uagtet Samfundets „Proletarisering" (i alm. Sprogbrug: Lønsystemets Udvikling) er i Fremadskriden fører dette ikke Samfundet nærmere til Socialismen; thi Kapitalens Repræsentanter har formaaet at forankre de vigtigste af Kapitalismens bærende Idéer i Proletariatet selv. — Det er denne Side af Sagen jeg vilde berøre noget nærmere.

Om Propagandaen mod Arbejdernes rodfæstede Tro paa en centraliseret Statsmagt behøver jeg ikke at udtale mig særligt. Modsætningen til alle andre Idéretninger og Anarkismens absolute Isolation paa dette Spørgsmaal har ført til at det er denne Propaganda Ungsocialisterne driver kraftigst. En bestemt Side af Spørgsmaalet vil jeg dog nævne — den demokratiske Stats Grundidé: Flertallets Ret.

Navnlig Arbejderne har en stærk Følelse af denne Idés Rigtighed efter at de har gennemgaaet den socialdemokratiske Skole. I vore Dage er ogsaa Kapitalisterne blevet Tilhængere af Flertalsidéen efter at de er blevet klar over hvor ufarlig for Kapitalismen den moderne demokratiske Stat i Virkeligheden er. Bolschevikerne, Syndikalisterne og Anarkisterne har gennemskuet denne Idés Udfoldelse i Praksis, de har set det skindemokratiske i Parlamentarismen; men medens Bolschevikerne gennem Sovjetstyret søger at naa frem til et „virkeligt Demokrati", **hvor Flertallets Bestemmelser er de afgørende,** anerkender Anarkisterne overhovedet ikke Flertallets Ret til at bestemme over Mindretallet. Bolschevikerne hævder, at naar blot „Klasseforskellen" er udlignet, kan et Flertals Bestemmelser ikke komme til at betyde en Undertrykkelse af Mindretallet; dette kan Anarkisterne ikke indrømme. I Rusland har Regeringen saaledes undertrykt baade Fagforeningerne og de selvstændige Fabrikkomitéer under haardnakket Modstand; bl. a. henviste Fagforeningernes Repræsentanter til, at naar Bønderne engang fik Flertal i det alrussiske Sovjet-Parlament, vilde de kunne diktere Industriarbejderne deres Arbejds- og Vareudvekslingsbetingelser, d. v. s.: etablere en ny Form for Udbytning; dette er ogsaa sandsynligt, og naar Flertallets Ret kan føre til den værste Form for Undertrykkelse, Udbytningen, kan den naturligvis føre til meget andet. Det foriyder om den halvt anarkistiske, halvt kommunistiske Zapata-Republik i Amerika, at Flertallets Ret er afskaffet der; er et Mindretal utilfreds, f. Eks. paa en Arbejdsplads, drager den andetsteds hen og bliver hjulpet i Gang dér. I et rætbefolket Samfund vil en saadan Ordning maaske være vanskeligere og Uenigheder vil vel ogsaa ofte føre til Rivninger — f. Eks. til Arbejdsnedlæggelse. Men man maa dog foretrække denne Urolstilstand fremfor et Flertalstyranni. I de fleste Tilfælde vil man selvfølgelig kunne forhandle sig til Rette og vil ogsaa foretrække det. —

Efter min Mening trænger Ejendomsbegrebet hos Folk til at blive rokket i endnu højere Grad end det er sket hidtil. Arbejderne har gennemgaaende en mægtig Respekt for Ejendommen, som giver sig de mangfoldigste Udslag. Uagtet de socialistiske Idéer om Kapitalens Stilling i Samfundsøkonomien længe har været kendt blandt dem, har de fleste dog svært ved at drage den fulde Konsekvens heraf, d. v. s.: antage Tanken om simpelthen at nægte at anerkende Kapitalisternes Ejendomsret; allerhøjst kunde de tænke sig at Ejendomsmonopolet kunde afskaffes ved en Beslutning af Folkets Flertal, af Parlamentsflertallet el. lign.; og dog er det klart, at intet er saa kærkomment for Kapitalistern, som at faa Ejendomsretten anerkendt som en Statssag; ud fra den Forudsætning har de jo indrettet sig med Grundlove og Ekspropriationsparagrafer; i denne Forbindelse skal jeg nævne, at Socialdemokratiet ved den sidste Grundlovsrevision (1915) maatte købe den udvidede Valgret til Folketinget med en stærk Skærpelse af Ekspropriationsbetingelserne (§ 80 i Grundloven) — et typisk Tegn paa den moderne demokratiske Udvikling.

Anarkisterne hævder: Kapitalisternes Ejendomsmonopol kan ikke være en Statssag, men er en Sag mellem Udbyttere og Udbyttede. Uagtet dette betegner en omgaaende Bevægelse om alle kapitalistiske Love og Spidsfindigheder og derfor er en Fordel for Arbejderklassen, har Arbejderne en panisk Skræk for, at de derved skulde gøre sig skyldig i Tyveri; Tyveribegrebet er banket ind i dem fra Barnsben af, og Kapitalisterne har naturligvis faaet stemplet Tyveri som den værste af alle Handlinger; Tyven er uhæderlig, Udbytteren er hæderlig. Socialdemokraterne har gjort det Fremskridt, at de tager de Tyve i Forsvar, som stjæler et Brød af Sult, derved har de skaffet sig et billigt Agitationsmiddel, som ikke rokker ved det bestaaende, iøvrigt slaar de fast, at det er hæderligere at tigge end at stjæle, — de har en Skræk for alt radikalt, oppositionelt, som var det radikale deres onde Samvittighed, ~~derimod~~ lever de højt paa alt det hundske i Folk; hele deres sociale Apparat er et Udtryk for deres dybe Respekt for Ejendomsretten; et andet Udtryk derfor finder vi i deres Opfattelse af de russiske Bolscheviker som en Samling Stortyve, der uden videre fratog Folk deres lovlige Ejendom.

Arbejderne bilder sig ind, at Ejendomsretten kan erobres fra Kapitalisterne ved lovlige Midler, d. v. s.: Midler som Kapitalisterne selv har godkendt; de gaar med andre Ord ud fra, at der er Huller i det mægtige Værn af Love omkring Ejendomsretten som Kapitalisterne skulde have glemt at stoppe. F. Eks. skulde man benytte Kapitalisternes egne Midler (Loven er jo ens for alle), saaledes konkurrere Kapitalen ud gennem Kooperationer. Den simpleste Indtægtsstatistik og Sparekassestatistik viser dog, at Arbejdernes Sparepenge — trods deres Talrighed — er som en Draabe i Havet i Sammenligning med de store Indtægter; desuden har vi i „Brændselsforretningen" set, hvorledes Arbejdernes Penge anvendes.

Den fuldstændige Despekt for Ejendomsretten er naturligvis en af Anarkistens første Læresætninger. Statssocialisterne (jfr. Bolschevikerne i Rusland) har deres særlige Form for Ejendomsret, idet Staten er Ejer af alle Produktionsmidler; kun det en Mand faar af Staten er urørlig Privatejendom. Anarkisterne kan ikke anerkende Statens Ejendomsret, de kan overhovedet ikke anerkende Ejendomsretten i nogen Form; Brugsretten af Produktionsmidlerne tilhører enhver, det samme gælder Arbejdets Produkter, — ogsaa hvad en Mand hamstrer indenfor „sine" 4 Vægge. Navnlig dette sidste volder mange Hamstrer Bekymring; de mener ikke det vil kunne gaa, det vil blive alles Krig imod alle. Jeg tror det ikke; i det store og hele vil de Ting en Mand til daglig bruger — Møbler o. lign., ikke blive eftertragtet af nogen, da der maa forudsættes at være nok til alle i et anarkistisk Samfund; og Hamstringsmanien, Samlesygen, Gerrigheden — d. v. s.: koncentreret Kapitalisme — har kun Mening i et kapitalistisk Samfund. Men selv om der vilde komme nogen Uro i Samfundet paa Grund af den fuldstændige Ejendomsløshed, vil en saadan Uro være mere menneskelig end et roligt Udbyttersamfund eller en velordnet Statskapitalisme. —

I en følgende Artikel skal jeg omtale nogle andre kapitalistiske Anskuelser, som er forankret i Arbejdernes Tankegang, — nogle, der er lidt mere overset end Stats- og Autoritetstroen og Ejendomsbegrebet.

—d t

Til Trods for den egoistiske Farvning, som vort Aarhundredes merkantile Ordning af Produktionen har givet den offentlige Mening, ser vi dog stadig, hvorledes den kommunistiske Tendens atter og atter stikker Hovedet frem og prøver at skaffe sig Plads i det offentlige Liv.

Broen, hvor der skulde betales Bropenge, erstattedes med den offentlige Bro, og ligeledes gik det med Landevejene, hvor man før skulde betale Bompenge. Den samme Aand gennemtrænger ogsaa efterhaanden Tusinde andre Institutioner; vi faar frie Biblioteker, frie offentlige Skoler, Parker og Legepladser, brolagte og oplyste Gader, der staar til enhvers frie Afbenyttelse. Vand er blevet indlagt i private Huse, og der er en voksende Tendens til at se bort fra den nøjagtige Mængde, som enhver bruger. Endvidere maa vi nævne Sporvogne og Jernbaner, som allerede har begyndt at indføre Kortsystemet og en ensartet Takst, og de vil

ganske sikkert gaa langt videre ad den allerede betraadte Vej, naar de ikke længere er privat Ejendom. Alt dette er Tegn, der viser i hvilken Retning Udviklingen vil gaa.

Peter Krapotkin.

John Ruskin.

Af Marie Jensen.

—✱—

Den ottende Februar er Hundredaarsdagen for den engelske Kunstkritiker og Samfundsreformator John Ruskins Fødsel. Det er en Dag, der bliver fejret overalt i England — og med Rette. Faa eller ingen har haft Indflydelse paa et Folks hele Smagsretning som Ruskin, og faa eller ingen har som han været paa Højde med, ja forud for sin Tid, saa han ikke blot kunde øve en virkningsfuld Kritik overfor det bestaaende, men ogsaa var i Stand til at finde Spor, der peger langt ind i Fremtiden.

Et Par af Ruskins vigtigste Værker er i den senere Tid oversat til Dansk: Den sidste som den første, Kunsten og Arbejderen (Gad 1917). A. Mollerup har i 1911 skrevet: John Ruskin, Hovedtanker i hans Værker — en udmærket Ruskinartikel er af Charles Kurt skrevet i det norske Tidsskrift „Det tyvende Aarhundrede“, og endelig har cand. mag. P. Manniche — med Hovedvægten lagt paa Ruskins samfundsreformatoriske Idéer — i 1918 skrevet: Samfundsreformatoren John Ruskin. Sidstnævnte Bog maa vistnok siges at være den bedste Introduktion for den, der ønsker at stifte Bekendtskab med John Ruskin, især da den er anlagt som Grundlag for eventuelle Studiekredse og senere efterfulgt af en Studievejledning i „Bogens Verden“, Nr. 4, 1918 — med Henvisninger saavel til oversat som original Litteratur om og af John Ruskin.

Det efterfølgende er væsentlig skrevet med sidstnævnte Bog som Udgangspunkt.

Det gælder ikke for mange i saa høj Grad som for John Ruskin, at hans hele Liv maa ses paa Baggrund af Barndomshjemmet. Ikke mange Hjem har præget et Menneske i saa høj Grad, som John Ruskin blev præget af sit. Han var — som eneste Barn — Søn af en velstaaende Vinhandler. Forældrene var strengt religiøse. Fire Aar gammel var Bibelen Ruskins første Skolebog. Han skulde igennem et vist Afsnit hver Dag, for — som hans Mo'r sagde — „var et Navn vanskeligt, des bedre Øvelse i Udtale, var et Kapitel kedeligt, des bedre Øvelse i Taalmodighed“. „Ved denne Bibellæsning fik den modtagelige Barnehjerne det religiøse Autoritetsprincip indpodet i sig og det saa virkningsfuldt, at han aldrig senere kunde frigøre sig for det“ (Kent: John Ruskin). John Ruskin var i Hjemmet Midtpunktet, hvorom det hele drejede sig. Han kendte ikke til Sorger eller Bekymringer — hørte aldrig et haardt Ord og blev — som han selv siger et Sted — „til en forfængelig og egenkærlig lille Abekat“.

Fred, Lydighed og Tro var de tre Egenskaber, John Ruskin lærte at skatte i sit Hjem, men Lydigheden og Troen, den selvfølgelige Lydighed og den autoritetsprægede — ikke selverhvervede — Tro, var ogsaa de Egenskaber, han førte med sig ud i Livet, som forkvaklede Handlekraften og som han aldrig helt lærte at frigøre sig for.

Ruskin begyndte som Kunstkritiker. Han havde fra Faderen arvet en udpræget Sans for Naturskønhed. Han begyndte med at være en lidenskabelig Tilbeder af „den uberørte Natur“, der ikke er berørt, ikke ødelagt af Mennesket. Hans Kunstkritik bliver en Vejen og Vurdering af, om Kunsten stemmer med Naturen. „Gaa til Naturen i dit Hjertes Enfold og lev med den i Tro og Gerning. Beflit dig paa at tyde dens Tanke og kom i Hu, hvad den lærer dig“. Ruskin „prøvede alt menneskeligt ud fra dets Samstemmen med dets Troskab mod Naturen“. Senere ændres dette Synspunkt. Ruskin lærer at agte Mennesket „som Kronen paa Guds Værk“. Han kan i „Den sidste som den første“ sige: „Ingen Egn vil stadig uden at trætte vække Glæde og Behag, hvis den ikke er rig paa Menneskers glade Arbejde, jævne Marker, ypperlige Frugthaver, mange velordnede og smukke Hjem“.

I „Moderne Malere“, der forøvrigt i sine mange Bind omhandler alt mellem Himmel og Jord, træder Ruskin i Skranken for Landskabsmaleren Turner, hvis Kunst faar uvurderlig Betydning for ham. „Turner forstaar at udtømme Naturen, at faa Sandheden i Tingenes Væsen frem, hvor de andre kun har snæver Begrænsning og aandløs Efterligning.

Ikke Kunsten for Kunstens Skyld, men Kunsten for Livets Skyld er det nye, Ruskin bringer. Han dømmer nu al Kunst ud fra det Indtryk, den øver paa Beskuerens Sind. Og han hævder, at der altid er dyb Overensstemmelse mellem Kunstnerens Værk og Sjæl. „Jo flere store og ædle Tanker og Følelser, Kunsten kan bibringe Beskueren, desto større er den, men en Kunst, der meddeler store og ædle Tanker, maa have sit Udspring i en stor og ædel Sjæl, der maa have sin Rod i et Samfund, der er ufordærvet og udmygt, der er trofast og sandhedskærligt, der er i Stand til at elske, haabe og beundre“. (P. Manniche: John Ruskin).

II.

Denne Ruskins Tanke om Overensstemmelse mellem Kunstens og Kunstnerens Værdi fører ham naturligt ind paa Samfundsreformatorens Vej. Den største Kunst skabes af de ædleste Mennesker, men under hvilke Samfundsformer fostres det største Antal ædle og lykkelige Mennesker? —

Vor Tid er som Ruskins Tid Tiden for Arbejdets Mekanisering. Men naar det kun er det personlighedsprægede Arbejde, der i kunstnerisk Henseende har Værdi, maa det maskinudførte Arbejde være værdiløst. „Det maskinudførte Ornament vil utvivlsomt være det mest regelmæssige, det mest korrekte, for saa vidt det mest fuldkomne, men det er slet ikke det, det kommer an paa. Naar blot Mennesker arbejder som Mennesker, lægger hele deres Sjæl ind i det, som de foretager sig, saa spiller det ingen Rolle, hvor daarlige Haandværkere de er.“ — I „Kunsten og Arbejderen“ findes disse Tanker nærmere udformede. „Mennesker kan prygles, lænkes, pines, spændes i Aag som Kvæg, slaas ned som Sommerfluer og dog i en vis Forstand — i bedste Forstand — vedblive at være frie. Men at dræbe Sjælen i dem, at ødelægge og dræbe de spæde Spirer af menneskelig Fornuft i dem, at gøre deres Legemer, som engang, naar Ormenes Gerning er gjort, skal se Gud — til Læderremmen, hvormed Maskinhjulene drives, det er i Sandhed Slaveri“.

(Forts.)

Ved Ungsocialistisk Forbunds Vinterfest

faldt følgende Nr. med Gevinst: 47 (12), 325 (2), 367 (1), 431 (6), 655 (7), 936 (5), 1247 (8), 1317 (4), 1518 (13), 1807 (10, 1866 (3), 1877 (11), 1907 (9).

Udgivet af
Ungsocialistisk Forbund, Danmark
✱
Redigeret af en Komité
✱
Redaktionens Adresse:
Andreas Fritzner.
Nordre Fasanvej 17, 5. Sal
✱
Ekspedition:
Vesselsgade 7. St., København N.
✱
Ansvarlig overfor Presseloven:
Andreas Fritzner.

Nationaltrykkeriet, København